

Kuntien tilatiedon kehittämishanke

To 16. 9. klo 11:00 – 11:45

Jussi Niemi / Suomen Kuntaliitto

Seminaarin ohjelma

16.9.2021, klo 11:00 – 11:45

Kuntien tilatietojen paremmalla hallinnalla on mahdollista tavoitella toimintojen tehostumista. Tässä seminaarissa esitellään meneillään olevia hankkeita kuntien toimitilakannan tietopohjan ja tilatiedon hallinnan parantamiseksi.

- **Toimenpideohjelma kuntien rakennuskannan hallinnan ja tietopohjan parantamiseksi**, Jussi Niemi / Kuntaliitto
- **Kuntien tilatieto -hanke**, Marko Suomela / Maakuntien tilakeskus

Kuntien tilatiedon kehittämishanke

Lähtökohdat

- Pääministeri Marinin hallitusohjelman mukaan hallitus valmistelee tuottavuustoimia, joita valmistellaan ja seurataan julkisen talouden suunnitelman yhteydessä.
- Yksi toimista on **monivuotisen toimenpideohjelman toteuttaminen kuntien rakennuskannan hallinnan ja tietopohjan parantamiseksi.**
- Tavoitteena on kuntasektorin rakennuskantaan liittyvän investointipaineen pienentäminen ja tilanhallinnan parantaminen siten, että vaikutukset realisoituvat osittain vuoteen 2029 mennessä, mutta toimintatapamuutosten myötä osittain myös tätä pidemmällä aikavälillä.

Kuntien tilatiedon kehittämishanke

Useita työskentelyn tasoja

- Hanketta valmistellaan **Valtiovarainministeriön** vetämänä.
- Hankkeen työskentely on organisoitu valmisteluryhmiin:
 - Ohjausryhmä (+sihteeristö)
 - Asiantuntijaryhmä
 - Lainvalmisteluryhmä
 - Kuntien tilatietoryhmä
- Kaikissa ryhmissä on kuntien edustajia sekä Kuntaliiton edustajia.
- Hanke on merkittävä: Kuntien ja kuntakonsernien omistuksessa arvioidaan olevan noin 62 000 rakennusta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on yli 50 miljoonaa kerrosneliömetriä ja tasearvo noin 35 miljardia euroa.

Kuntien tilatiedon kehittämishanke

Työskentely

- Keskiöön on noussut **lainsäädännön työkaluja selvittävän työryhmän työ**.
- Työryhmän tehtävänä on selvittää mahdollisuudet yhtenäistää kuntien tilatietoja ja muodostaa tiedoista yhtenäinen ja kattava tietokanta lainsäädännöllisin toimenpitein.
- Nykyään tilatiedot on saatavissa kunnista käytännössä vain erilliskeruilla. Silloinkin tiedon laadun tai yhdenmukaisuuden osalta ei ole takeita.
Tavoitteena on, että jatkossa tiedot saadaan mahdollisimman automaattisesti.
- Lainsäädäntötyön yhteydessä on myös selvitettävä, miten tietojen yhteismitallisuus ja käytettävyys varmistetaan.
- Mallina työlle voi pitää kuntien automaattista talousraportointia, joka käynnistyi vuoden 2021 alusta

Kuntien tilatiedon kehittämishanke

Velvoite

- Kunnille säädettäisiin velvoite tuottaa ja toimittaa käyttämiinsä tiloihin liittyviä tietoja siten, että niistä voidaan muodostaa yhtenäinen tietokanta.
- Valtiokonttori vastaisi tilatietojen kokoamisesta yhtenäiseen tietokantaan. Valtiokonttorin tehtävä olisi lisäksi tuottaa kunnille tilatiedon toimittamiseen ja yhdenmukaistamiseen tarvitsemia tukipalveluita siirtymäkauden ajan.
- Tilatietokannan tietosisällön muodostamista ja kehittämistä koskien säädetään valtiovarainministeriön vetämästä yhteistyöryhmästä.
- Valmistelu toteutetaan niin, että ns. avoimen datan ratkaisut voidaan tehdä myöhemmin erikseen.

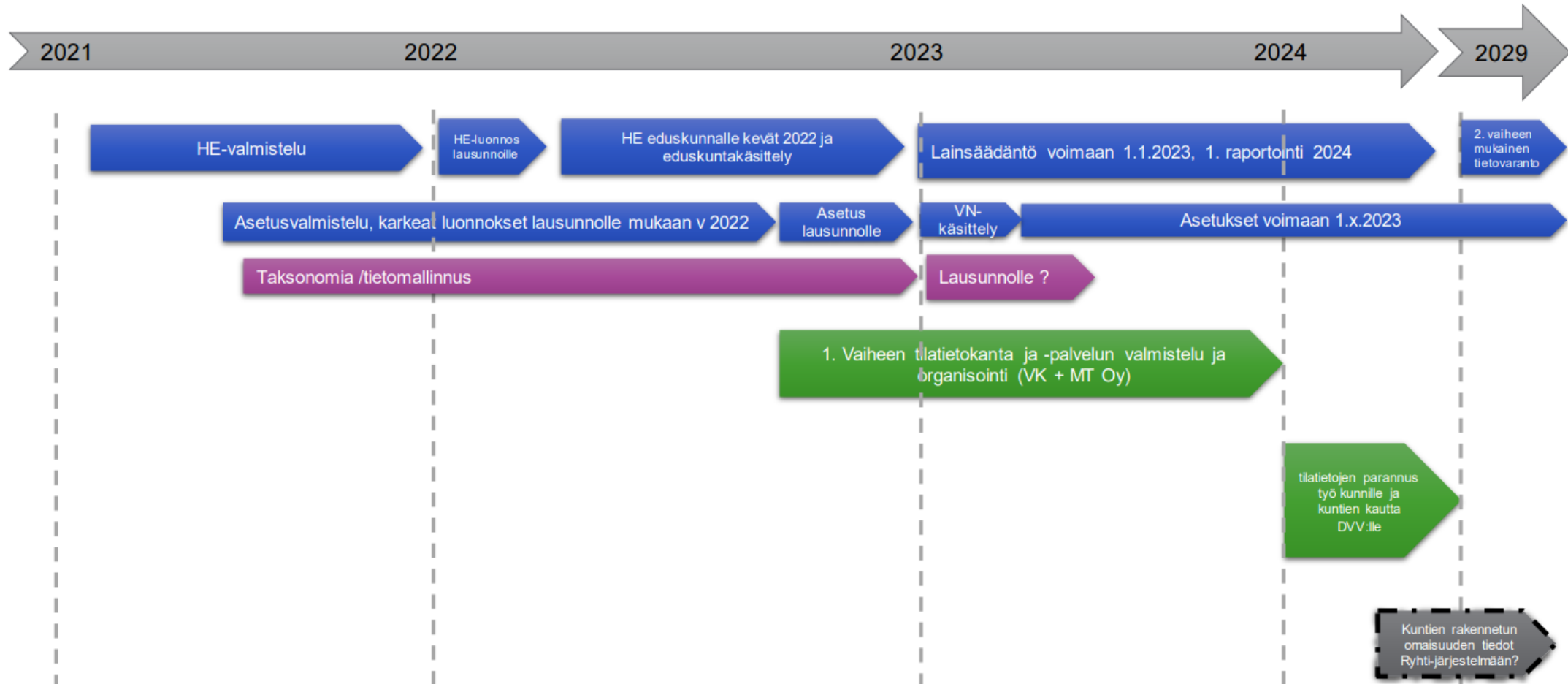
Kuntien tilatiedon kehittämishanke

Hyödyt

- Parempi kokonaiskuva ja vaikutusarvioinnin taso kuntien ja kuntakonsernien tilatiedoista ja tilankäytöstä.
- Tilatiedon laadun ja kattavuuden parantaminen kunnissa.
- Tiloilla on suora ja merkittävä vaikutus kuntien talouteen. Tiedon laadun ja kattavuuden paraneminen lisää kykyä investointien hallintaan sekä tase- ja kustannusriskien hallitsemiseen kunnissa.
- Tukee tarvittaessa kuntien pitkän tähtäimen suunnittelua ja mahdollistaa näin kiinteistö- ja tilaverkoston suunnitelmallisen kehittämisen.
- Kattava ja laadullisesti riittävän vertailukelpoinen tilatieto parantaa olennaisesti kuntalaisten yhdenvertaista mahdollisuutta arvioida kuntien omaisuuden käyttöä.
- Digitalisaation ja reaaliaikatalouden edistäminen (automaattinen tietojen siirtyminen).

Kuntien tilatiedon kehittämishanke

Lainvalmistelun etenemisaikataulu

Kuntien tilatiedon kehittämishanke

Kuntaliiton kanta

- **Koemme esitettyjen hyötyjen olevan tavoittelemisen arvoisia.**
- Olemme esittäneet vaihtoehtoja lakiin perustuvalle menettelylle, (eli vapaaehtoisuuteen perustuville ratkaisulle).
- Näkemyksemme mukaan kyse on uudesta lakisääteisestä tehtävästä kunnille, valtion tulisi kattaa sen kustannukset lain mukaan 100-prosenttisesti.
- Säätelystä esitetyt asetukset olisi syytä valmistella samassa tahdissa lainsäädännön kanssa ja esitellä myös eduskunnalle.
- Sote-uudistuksen huomioiminen hankkeen aikataulussa.
- Ennen lain säätämistä tulisi varmistaa, että tilatiedon virtaus on mahdollista teknisesti toteuttaa riittävästi automatisoituna. Tiedonsiirrosta ei pidä syntyä kunnille runsaasti henkilötyötä vaativia prosesseja.

Kuntien tilatiedon kehittämishanke

Useita työskentelyn tasoja

- Toimenpideohjelma kuntien rakennuskannan hallinnan ja tietopohjan parantamiseksi etenee edellä kuvatulla tavalla.
- Toimenpideohjelmaan liittyy myös Maakuntien tilakeskuksen vetämä Kuntien tilatieto –hanke.
 - Hankkeessa kootaan kuntien ja kuntakonsernien käytössä olevien tilojen perus-, kustannus- ja investointitiedot sekä mahdolliset vuokraustiedot yhteen palveluun.
 - Hankkeeseen liittyminen ja palvelun käyttö on kunnille nopeaa, **vapaaehtoista** ja maksutonta.
- Maakuntien tilakeskuksen hanke toimii eräänlaisena pilotointina mahdollisesti myöhemmin tulevalle velvoitteelle ja sen toimenpiteille.

Maakuntien tilakeskuksen Kuntien tilatieto -hanke

16.9.2021

Kuntamarkkinat

Marko Suomela
projektipäällikkö
Maakuntien tilakeskus

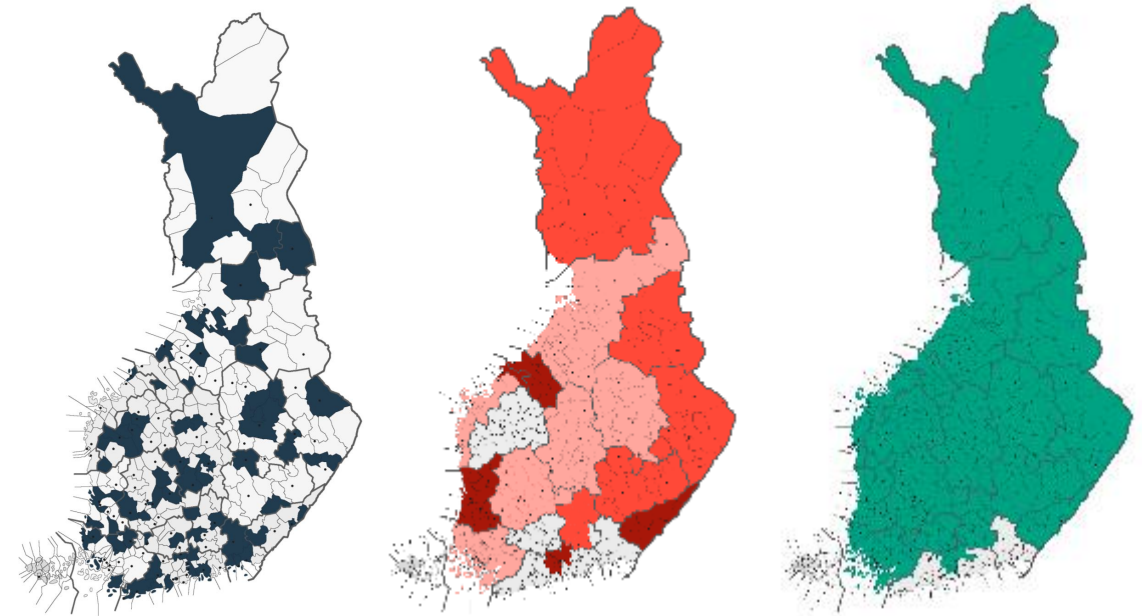

Maakuntien tilakeskus

Kuntamarkkinat

Maakuntien tilakeskus tänään

- Maakuntien tilakeskuksella ja valtiovarainministeriöllä on palvelusopimus, jossa tilakeskuksen tehtävänä on kuntien tilatietojen kokoaminen
 - **Kuntien tilatieto -hanke**
- Maakuntien tilakeskuksen asiakaskuntaan kuuluvat
 - kunnat
 - pelastuslaitokset
 - sairaanhoito- ja erityishuoltopiirit
 - hyvinvointialueet ja niiden valmistelutoimielimet
- Maakuntien tilakeskuksen työntekijät työskentelevät 15 paikkakunnalla.

Tilanne 8/2021

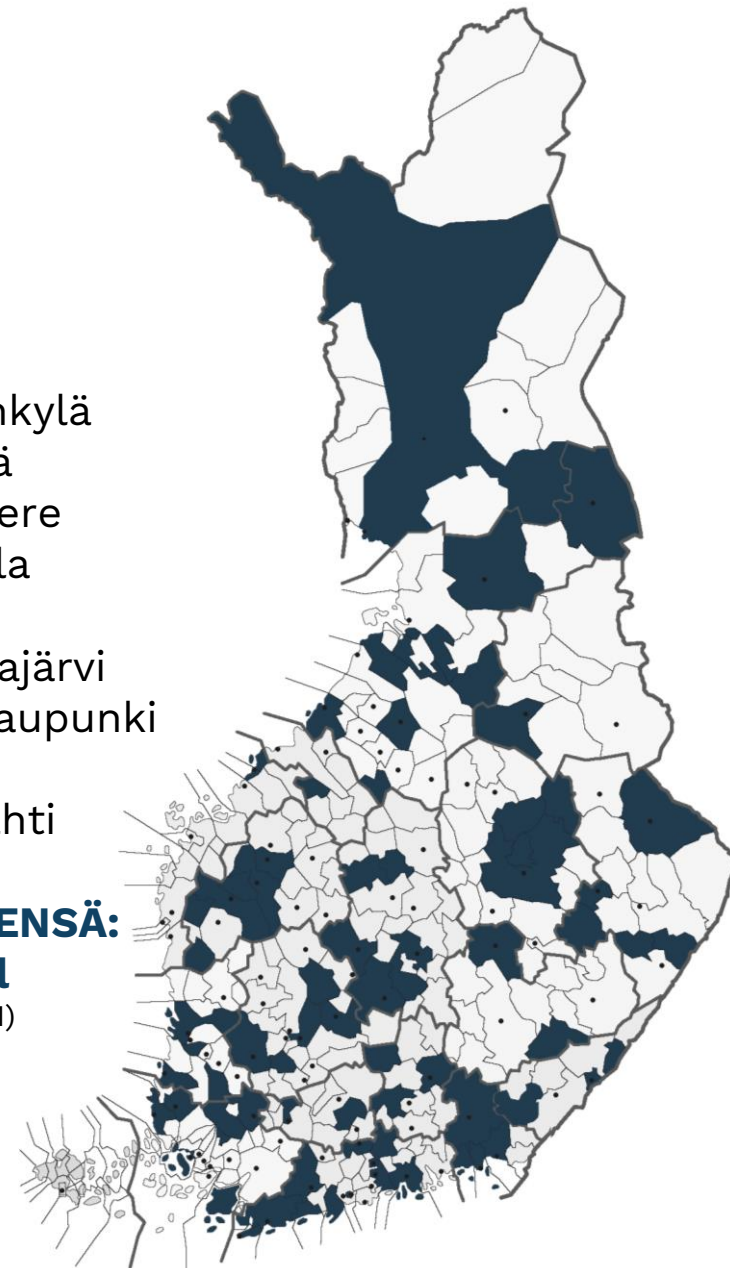
Kuvat: Maakuntien tilakeskus 2021, kartat: Maanmittauslaitos 2021

Kuntien tilatieto -hankkeen sopimuskunnat

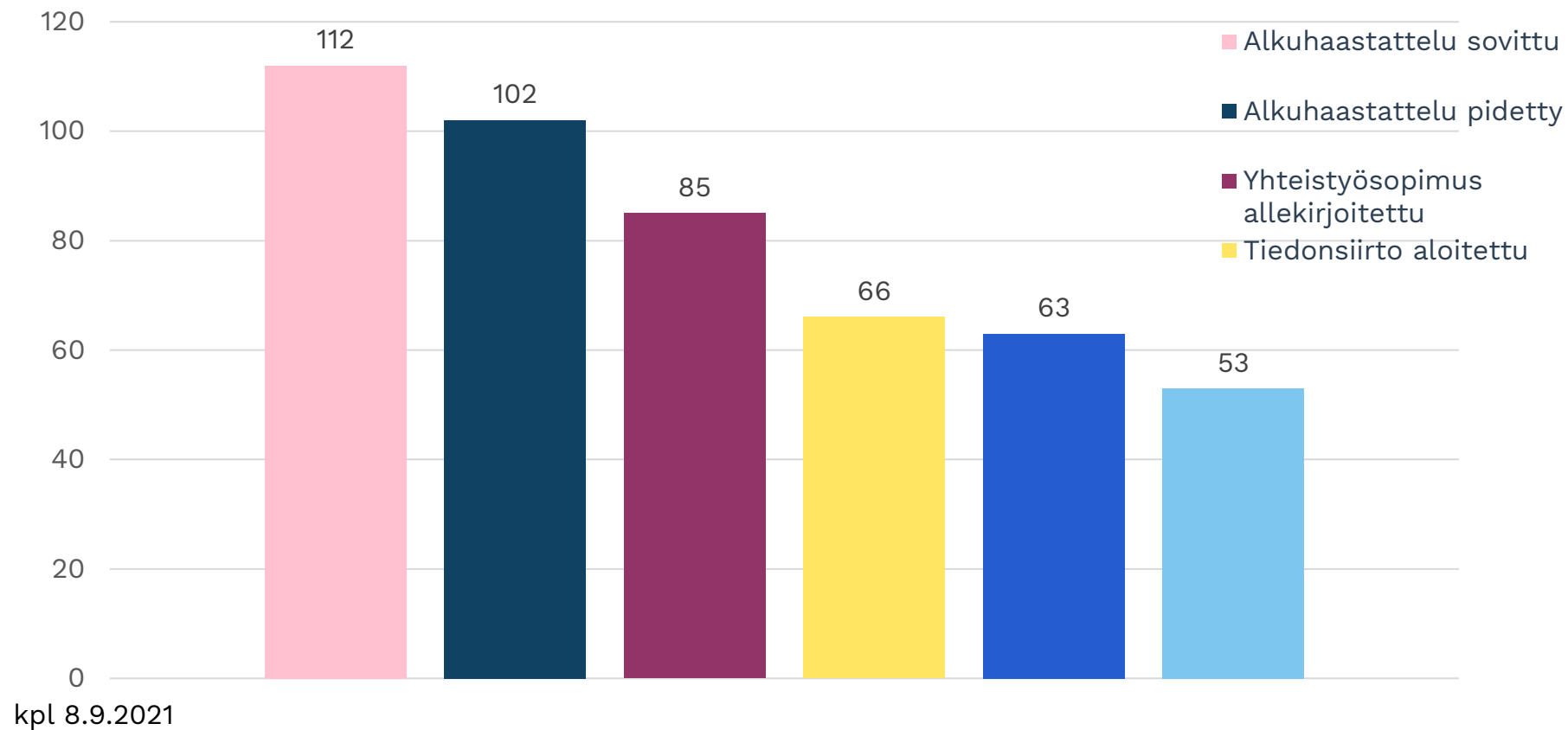
• Aura	Jämsä	Kotka	Muhos	Pyhtää	Sipoo
• Enontekiö	Järvenpää	Kouvola	Muonio	Pöytyä	Sodankylä
• Forssa	Kajaani	Kuopio	Mäntsälä	Raasepori	Säkylä
• Haapavesi	Kalajoki	Kurikka	Naantali	Rauma	Tampere
• Hamina	Kannonkoski	Kuusamo	Nakkila	Rautavaara	Tervola
• Heinola	Karstula	Laitila	Orivesi	Rautjärvi	Teuva
• Heinävesi	Kauniainen	Lapinlahti	Outokumpu	Reisjärvi	Tohmajärvi
• Hollola	Kaustinen	Lapua	Padasjoki	Rovaniemi	Uusikaupunki
• Hyvinkää	Kemi	Lemi	Pieksämäki	Ruovesi	Vaala
• Ilmajoki	Keminmaa	Lieksa	Pietarsaari	Rääkkylä	Vesilahti
• Imatra	Kemiönsaari	Liminka	Pori	Sastamala	
• Inkoo	Kempele	Lohja	Porvoo	Seinäjoki	
• Isojoki	Keuruu	Loimaa	Posio	Siikajoki	
• Janakkala	Kirkkonumm	Luoto	Pudasjärvi	Siilinjärvi	
• Jyväskylä	i	Luumäki	Puumala	Simo	
	Kittilä				

YHTEENSÄ:
85 kpl
(8.9.2021)

Kehityshankkeeseen on osallistunut jo 135 kuntaa

Kuntien tilatieto -hankkeen alkuhaastattelu-, sopimus- ja tiedonsiirtotilanne

Kuntien tilatieto - hankkeen työkaluja

Marko Suomela
projektipäällikkö
Maakuntien tilakeskus

Toimintaa tukevat ICT-arkkitehtuuri ja tietovirrat

Autamme halukkaita kuntia kokoamaan tarvittavat sote-tilatiedot ja laskemaan vuokrat määräaikaan mennessä

Toteutettavissa Kuntien tilatieto -hankkeessa kunnille tarjottujen työkalujen ja palveluiden avulla

Valmiit järjestelmät ja dataa, jota voidaan hyödyntää helposti ja kustannustehokkaasti

1

Tarkistetaan ja täydennetään tallessa olevat tilatiedot.

2

Lisätään laskennassa tarvittavat tiedot. Lasketaan vuokrat.

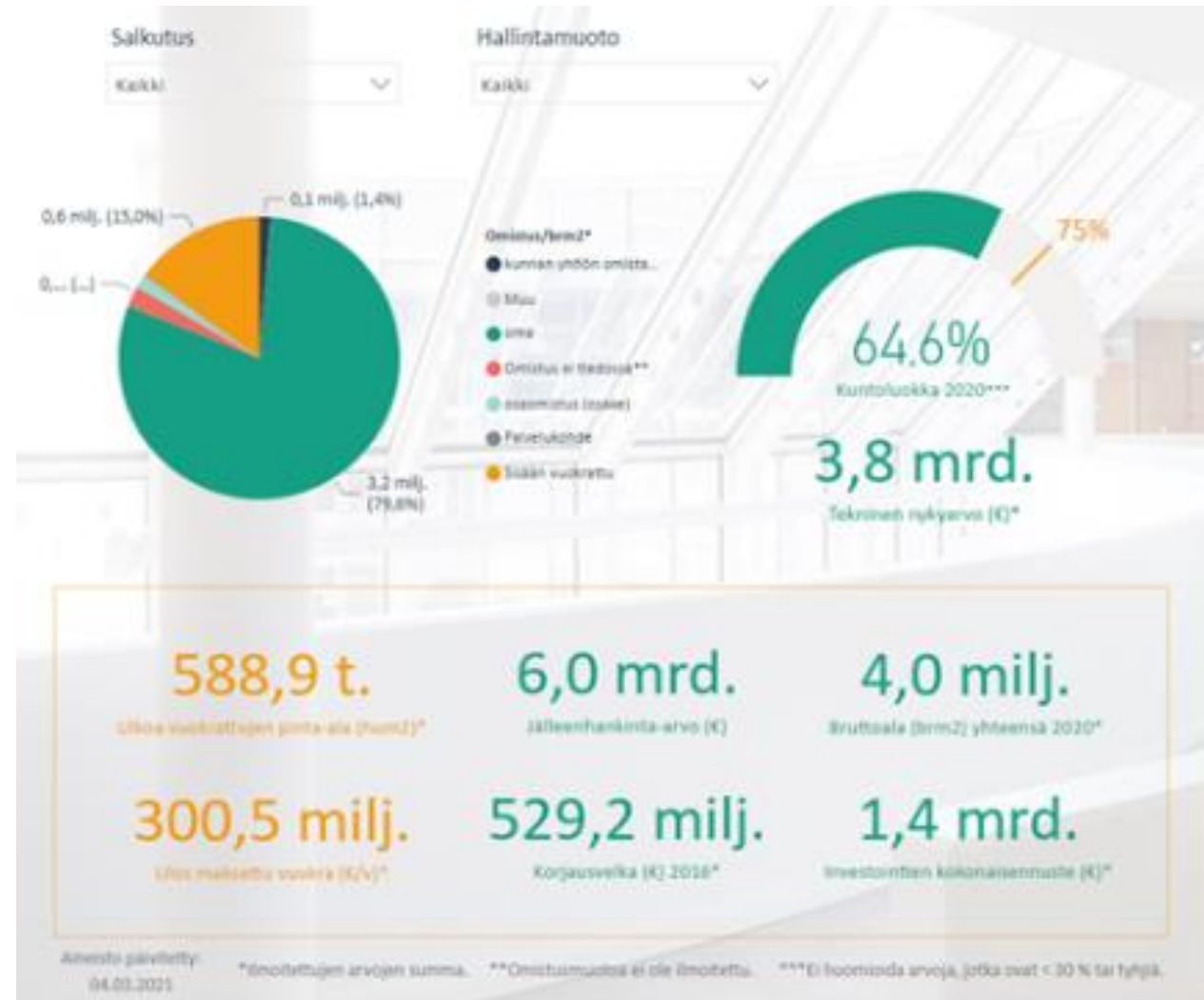
3

Laaditaan vuokrasopimukset.

Maakuntien tilakeskusta rakennetaan kohti laissa hyvinvointialueista (§21) mainittua kiinteistö- ja toimitilahallinnon osaamiskeskusta, ja se on jo aloittanut valmistelut tehtävän hoitamiseksi ja kuntien sote-valmistelun tukemiseksi.

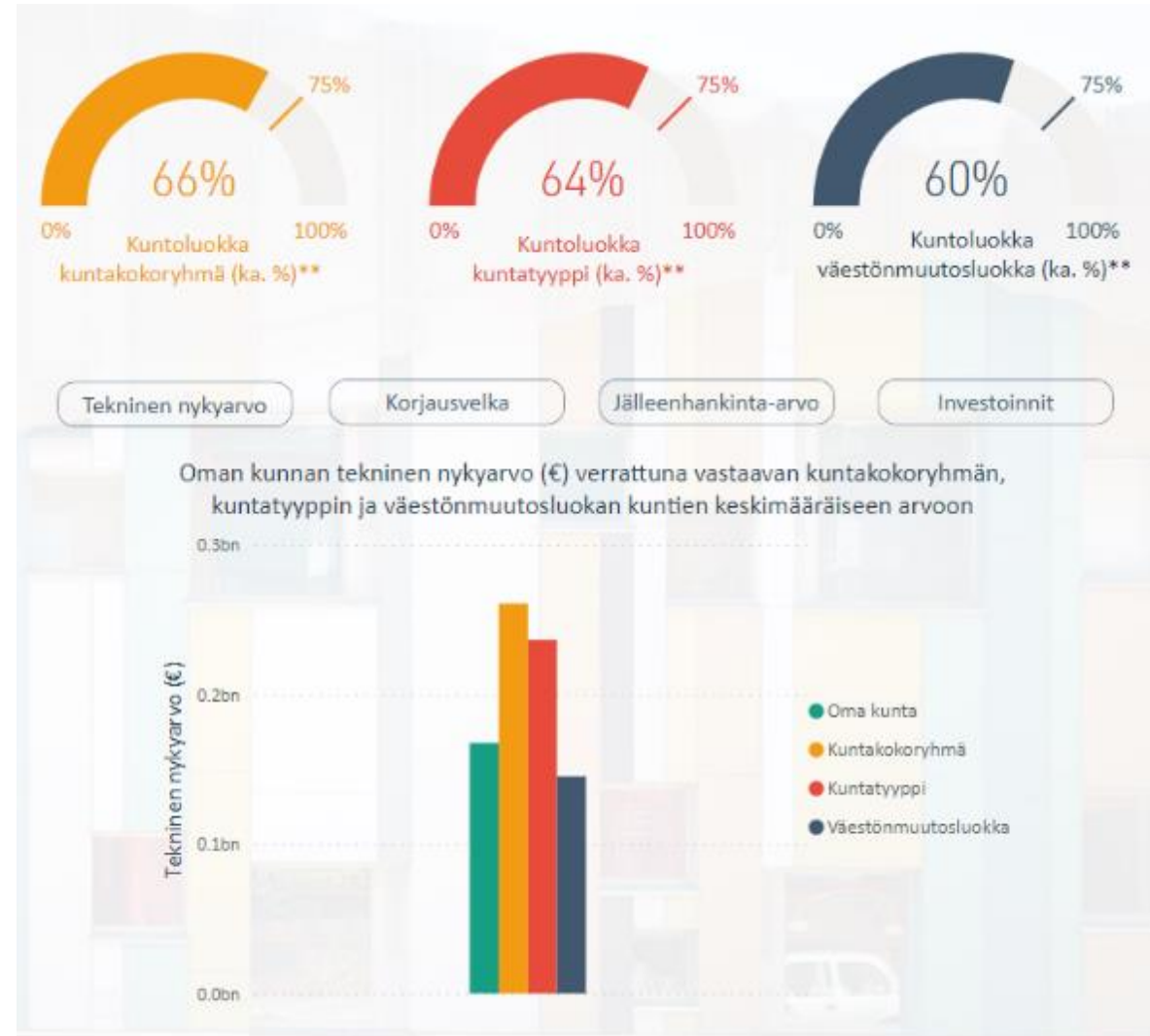
Johtamisen koontiraporteilta tietoa päätöksentekoon

- tarkoitettu tila- ja kustannustietojen yhteenveto- ja vertailutietojen tarkasteluun ja päätöksenteon tueksi
- Sisältää
 - tunnusluvut**
 - perustiedot rakennuksista ja niiden kustannuksista**
 - suunnitellut investoinnit**
 - vuokrattujen kohteiden tiedot**
 - kokonaiskustannukset tilojen käytöstä**
- Lisäksi omilla raporteillaan
 - DVV:n RH-rekisterin aineisto
 - edellisessä sote-valmistelussa kunnan ilmoittamat tiedot

Johtamisen koontiraporteilta valtakunnallista vertailua

- Oman kunnan tunnuslukujen vertailu muiden kuntien keskimääräisiin tunnuslukuihin
 - kuntakoryhmittäin
 - kuntatyypeittäin
 - väestönmuutosluokittain
- Vertailtavat tunnusluvut
 - **tekninen nykyarvo**
 - **korjausvelka**
 - **jälleenhankinta-arvo**
 - **seuraavan kymmenen vuoden investoinnit**
 - **kuntoluokkaprosentti**
 - **yhteismitallistetut käyttötarkoitukset (tulossa)**
 - **asukaskohtaiset tunnusluvut (tulossa)**

Skenarios-palvelusta tietoja ja suunnitteluapua arjen tilahallintaan

- tarkoitettu jokapäiväiseen tilahallinnan ja suunnitelmien toteuttamiseen
- kiinteistö- ja rakennustietojen näyttämiseen, ylläpitämiseen ja päivittämiseen
- kohteiden tietojen, sijainnin ja tunnuslukuvertailun näyttämiseen kartalla
- automatisoituun PTS-laskentaan
- automatisoituun jälleenhankinta-arvon, teknisen nykyarvon, kuntoluokan, korjausvastuun ja korjausvelan laskentaan
- salkutukseen
- sote-asetuksen mukaisen sisäisen ja ulkoisen vuokran laskentaan ja vuokrasopimuksen laadintaan
- rakennuksen lineaariseen kulumisen laskentaan (tulossa)
- hiilijalanjäljen ja sisäilmariskien laskentaan (tulossa)

Kuntien tilatieto -hanke ja sote-uudistus

Marko Suomela
projektipäällikkö
Maakuntien tilakeskus

Maakuntien tilakeskuksen matkassa sote- ja pela-tilatietojen kokoaminen onnistuu aikataulussa

1.10.2021

Tietojen tarkastaminen ja täydentäminen voi alkaa.

1.12.2021

Vuokrien määrittely ja laskenta alkaa.

28.2.2022

Selvitys sairaanhoitopiirien ja erityishuoltopiirien omaisuudesta, sopimuksista ja vastuista.

Selvitys kunnasta siirtyvästä omaisuudesta, sopimuksista, vastuista ja kunnalta vuokrattavista toimitiloista.

30.6.2022

Selvitysten täydentämisaika päättyy

31.12.2022

Vuokrasopimukset (3+1) kuntien sote- ja pela-toimitiloista

1.1.2023

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille (ei koske Helsingin kaupunkia)

2021

2022

2023

1.7.2021

Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistamista koskevat lait astuvat voimaan.

Hyvinvointialueet perustetaan, toiminnasta vastaa väliaikaishallinto Helsingin kaupunkia lukuun ottamatta.

23.1.2022

Aluevaalit (ei koske Helsingin kaupunkia).

Aluevaalien tulokset vahvistetaan 26.1.2022.

1.3.2022

Valtuustot aloittavat työnsä.

31.3.2022

Valtuuston päätökset kunnista siirtyvästä irtaimistosta ja sopimuksista

Mukaan Kuntien tilatieto -hankkeeseen

Marko Suomela
projektipäällikkö
Maakuntien tilakeskus

Kunta, tervetuloa mukaan!

- **Osallistuminen on kunnalle helppoa, maksutonta ja vapaaehtoista**

1. Kunta, ilmoittaudu mukaan hankkeeseen

- marko.suomela@maakuntientilakeskus.fi, p. 029 471 2020
- heli.huopainen@maakuntientilakeskus.fi, p. 029 471 2006
- esko.korhonen@maakuntientilakeskus.fi, p. 029 471 2036
- mika.tammisto@maakuntientilakeskus.fi, p. 029 471 2016

2. Sovitaan alkuhaastattelusta, joka ei velvoita osallistumaan hankkeeseen

- Sopivan haastatteluajan voi varata netissä osoitteessa: <https://bit.ly/alkuhaastattelu>

3. Solmitaan sopimus tiedonsiirrosta, ja kunta siirtää rakennus-, kiinteistö- ja taloustietonsa Maakuntien tilakeskukselle valitsemassaan muodossa

- esim. Excelissä tai tulevien järjestelmäintegraatioiden avulla (esim. Haahtela)
- Maakuntien tilakeskus tarkistaa tietoja tarvittaessa yhdessä kunnan kanssa

4. Osallistu omien resurssien mukaan työpajoihin ja muuhun kehitystyöhön

- Seuraava työpaja Teams-alustalla 13.10.2021 klo 12.00-13.30

5. Käytä tietoja ja raportointia Oma tila -palveluportaalissa

Kiitos!

Marko Suomela

projektipäällikkö

029 471 2020

marko.suomela@maakuntientilakeskus.fi

Maakuntien tilakeskus

Maakuntien tilakeskus